

Opinió

Els llibres i les coses

IGNASI
ARAGAY

Els pares de l'abat de Montserrat

Manel Gasch i Hurios és l'abat de Montserrat des de fa dos anys i escaig. D'ençà del nomenament ha mantingut una notable discreció, allunyat dels mitjans de comunicació. En sabem poc, del que pensa, de qui és realment. Ara podem saber a fons qui eren els seus pares gràcies al llibre de l'historiador Albert Balcells *Josep Maria Gasch, advocat dels treballadors (1940-2020) (PAM)*. És el retrat d'un personatge notable i de la seva família, en especial la seva dona, una noia feta a si mateixa, Angelina Hurios. També de l'antifranquisme catalanista i d'esquerres.

Josep Maria Gasch era fill d'un notari auster. La mare també era de casa bona. D'entrada van viure a Rubí, quan era un poble. Les germanes, més grans, van fer-se mestra i bibliotecària. La família passava la Setmana Santa a Montserrat i el petit Josep Maria jugava a dir missa. Va ser molt bon estudiant i bon minyó escolta: l'escoltisme, com a escola de ciutadania, va marcar la seva joventut. Hi va conèixer i va fer amistat amb el futur arquitecte Josep Martorell (soci d'Oriol Bohigas), el futur president d'Òmnium Jordi Porta, i Fèlix Martí i el matrimoni de mecenes Josep M. Vilaseca i Maria Teresa Roca, creadors de la Fundació Bofill (1969), que primer dirigiria Fèlix Martí i després Porta. Durant la Transició, Roca i Martí es van fer del PSC-R de Pallach, creat a Montserrat el 1974 poc abans que Pujol hi fundés CDC.

A la universitat, com a estudiant de dret, va adoptar un paper d'activista i es va decantar per ser advocat laboralista, especialitat arriscada durant la dictadura –iniciada per figures com Antoni Cuenca, Josep Solé i Barberà, August Gil Matamala i Francesc Casares– i que el vinculava al moviment obrer. Van intentar captar-lo des de la democristiana UDC fins als socialistes de l'MSC de Joan Reventós i els comunistes del PSUC, però es va unir a un grupuscle d'estudiants d'esquerres i cristians (Alfons Carles Comín, Joan Gomis i Antonio González Casanova, però també Pasqual Maragall i José Ignacio Urenda). Al cap de poc es va passar al Front Obrer de Cata-

lunya (FOC), on hi havia Isidre Molas, Manuel Castells, Miquel Roca, Manuel Royes o Josep M. Vegara. I també Angelina Hurios.

L'Angelina era filla d'una família obrera, amb els pares casats pel civil i el pare antic seguidor de Lerroux; la mare havia fet d'infermera durant la guerra. L'Angelina va treballar des dels 12 anys, i estudiava a l'Institut de la Dona. Aviat va ser dirigent d'Acció Catòlica a la parròquia de Sant Medir, on es va fundar CCOO, amb mossèn Josep Bigordà. Fins i tot va arribar a pensar de fer-se monja. No va ser fins un cop casada (1966) que va estudiar dret. Als fills els van portar a l'escola seglar, progressista i mixta de Sant Felip Neri, dirigida per Ignasi Garcia Clavel, bon amic de Gasch. L'Angelina va ser una de les fundadores de l'Associació Catalana de Dones Juristes, que va presidir, i va acabar sent presidenta honorària de la Federació Internacional de dones juristes.

L'escoltisme, del qual va ser dirigent i que també el va portar a fer amistat amb Lluís Maria Xirinacs, serviria a Gasch de cobertura de la seva activitat política clandestina, que va mantenir quan ja treballava d'advocat. El FOC, ideològicament més radical que el PSUC, tenia un centenar de militants i va arribar a controlar CCOO. Però el 1969 les divisions internes el van fracturar i Gasch, desenganyat de la política, va centrar-se en l'activisme cívic i la feina d'advocat, implicant-se durant anys en la defensa de presos polítics i vagues represaliats davant el temible TOP (Tribunal de Orden Público) –va assistir un centenar d'acusats–, feina que el va portar a crear el Col·lectiu Ronda, una cooperativa d'advocats amb igualtat de salaris, cosa aleshores inèdita. Abans del Col·lectiu Ronda, entre altres companys de despatx havia tingut Antoni Farrés, futur alcalde de Sabadell pel PSUC. Amb altres joves antifranquistes, Gasch va entrar a la junta de govern del Col·legi d'Advocats, des d'on va promoure l'abolició de la pena de mort i la comissió de drets humans. Ja en democràcia, amb una activitat incansable, es va vincular a entitats d'ajut als aturats, banca ètica i cristianisme renovador, entre altres causes socials.